

Socialnämnden

Kallelse

Nämnd	Socialnämnd
Datum och tid	2021-07-14 kl.14.00
Plats	SR Gröna rummet, kyrkogatan 14, Östhammar Information om digital närvaro skickas separat.
Sekreterare	Carina Bäckström
Ordförande	Lisa Norén (S)

Ärendelista

1. Val av justerare	2
2. Fastställande av föredragningslista	2
3. Beslut om utförandet av servicetjänster och anskaffningsbeslut kl.14.15 Anna Lidvall-Gräll, Yvonne Wahlbeck	3
4. Information från förvaltningen	6

Socialnämnden

1. Val av justerare

2. Fastställande av föredragningslista

Socialnämnden

Dnr SN-2019-99

3. Beslut om utförandet av servicetjänster och anskaffningsbeslut

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att

- Hemtjänsten i egenregi övertar utförandet av servicetjänsten städning efter att det nuvarande avtalet om servicetjänster löpt ut
- En upphandling som reserveras för sociala företag genomförs av servicetjänsten tvätt
- En upphandling som reserveras för sociala företag genomförs av servicetjänsten matdistribution
- En upphandling som reserveras för sociala företag genomförs av servicetjänsten inhandling. Upphandling genomförs med reservation för att digitala inköp kan införas under avtalsperioden. Detta innebär också att tjänsten kan komma att övergå till att leverera färdigpackade matkassar.

Ärendebeskrivning

Sektor omsorg har inom hemtjänsten i egenregi upphandlat utförande av servicetjänster av Samhall AB. Tjänsterna som utförs omfattar, tvätt, städning, inköp och matdistribution. Avtalet med Samhall har förlängts två gånger och löper ut 2021-12-31.

När servicetjänsterna upphandlades 2017 reserverades den för aktörer med ett socialt syfte. Detta innebär att företagets syfte ska vara att skapa sysselsättning för personer med funktionshinder eller personer som står långt från arbetsmarknaden. Syftet med detta är att gynna utsatta grupper i Östhammars kommun.

För att undersöka förutsättningarna för ett övertagande till egenregi har samtal förts med flera delar av sektor omsorg samt representanter för hemtjänst och bistånd. Samtal har också förts med måltidsenheten, Samhall och arbetsmarknadsenheten.

De huvudsakliga fördelarna med en övergång till egenregi är att det stärker möjligheterna att jobba med Individens behov i centrum, IBIC, samt att det kan minska antalet personal som brukaren möter. Konsekvenserna bedöms ligga i att arbetsmarknadssatsningen upphör genom att upphandlingen varit reserverad för sociala företag. Det kan leda till ökade svårigheter att rekrytera och behålla personal samt att kostnaden väntas öka.

Städning är den insats som är bäst lämpad att överta i egenregi eftersom att den är tidsmässigt mest omfattande och utförs i hemmet. Kraven på utrustning och utföraren är också lägre. För matdistribution skulle ett övertagande medföra att kostnaden bli betydligt högre och leveranssäkerheten minska. För inköp bedöms det vara en ineffektiv process att låta hemtjänsten ta över. Istället bedöms att servicetjänsten bör upphandlas men att detta görs med reservation för att kommunen under avtalstiden kan komma att införa digitala inköp.

Beslutsunderlag

Alternativ för utförandet av servicetjänster

Socialnämnden

Risikanalys

Protokoll samverkan 2021-06-30

Ärendets behandling

Följande beslut har fattats i ärendet:

Socialnämnden 2019-05-06, § 87: Socialnämnden tar del av avtalsuppföljning. Avtal om utförande av vissa serviceinsatser inom hemtjänst med Samhall AB samt tilläggsavtal förlängs från och med 2020-01-01 till och med 2020-12-31. Socialförvaltningen får i uppdrag att genomföra en avtalsöversyn inför avtalsförlängningen för år 2021.

Socialnämndens arbetsutskott 2019-10-02, § 298: Ärendet återupptas under arbetsutskottets planerade sammanträde i februari 2020. Socialförvaltningen får i uppdrag att översynens innehåll ska inkludera perspektiv från verksamheten kring servicetjänsternas funktion idag och möjligheter till utförande i egenregi.

Socialnämndens arbetsutskott 2020-03-18, § 61: Ärendet återupptas under kommande arbetsutskottssammanträde 2020-04-15.

Socialnämnden 2020-04-24, § 54: Avtalet med Samhall för utförandet av servicetjänster förlängs till och med 2021.

Socialnämnden 2020-12-02, § 155: Socialnämnden uppdrar till socialförvaltningen att ta fram ett beslutsunderlag kring inriktning för servicetjänster som idag genomförs av Samhall AB. Beslutsunderlaget ska innehålla en risk- och konsekvensanalys för servicetjänsterna städ, tvätt, inköp och matdistribution. Analysen ska utgå från olika scenarier på möjliga inriktningsområden som socialnämnden kan gå vidare med gällande genomförande av servicetjänster. Hänsyn ska i scenariobeskrivningarna tas till förutsättningar av utförande i egenregi, socialt företagande, samhällsentreprenörskap och långsiktig hållbar utveckling.

Socialnämndens arbetsutskott 2021-01-27, § 20: Arbetsutskottet återremitterar ärendet med motiveringen att ett sammanhållet förslag till inriktningsbeslut för alla servicetjänster ska presenteras innan arbetsutskottet fattar beslut i ärendet. Förvaltningen får i uppdrag att undersöka hur matdistribution och servicetjänsten inhandling kan utformas. Ärendet återupptas under arbetsutskottets sammanträde 2021-02-24. (Förslag till beslut var då:

- Hemtjänsten övertar ansvaret för servicetjänsten städning.
- En upphandling som reserveras för sociala företag genomförs av servicetjänsten tvätt.
- Sektor verksamhetsstöd får i uppdrag att undersöka hur matdistribution kan utformas.
- Sektor verksamhetsstöd får i uppdrag att undersöka hur servicetjänsten inhandling kan utformas.)

Socialnämnden 2021-03-10, § 42: Socialnämnden ger förvaltningen i uppdrag att fortsätta utredningsarbetet med inriktningen:

- Ärendet ska återupptas när beslut om alla fyra servicetjänster kan fattas, vilket innebär att beslutsunderlagen kompletteras avseende matdistribution och inhandling.
- Beslut ska fattas så att eventuella upphandlingar kan genomföras innan avtalstiden går ut 2021-12-31.

Socialnämnden

- Frågan om bemanning och personalkontinuitet ska vägas in.
- Anknyttande beslut, såsom trygg och hållbar äldreomsorg och heltid som norm, ska vägas in.

Socialnämnden behandlade ärendet 2021-06-23 § 99 med förslag till beslut:

- Hemtjänsten i egenregi övertar utförandet av servicetjänsten städning efter att det nuvarande avtalet om servicetjänster löpt ut
- En upphandling som reserveras för sociala företag genomförs av servicetjänsten tvätt
- En upphandling som reserveras för sociala företag genomförs av servicetjänsten matdistribution
- En upphandling som reserveras för sociala företag genomförs av servicetjänsten inhandling. Upphandling genomförs med reservation för att digitala inköp kan införas under avtalsperioden. Detta innebär också att tjänsten kan komma att övergå till att leverera färdigpackade matkassar.

Beslutet blev att återremittera för att komplettera ärendet med risk- och konsekvensanalys med fackliga organisationer samt säkerställa att samverkan skett på rätt sätt. Ärendet tas upp på extra socialnämnd 14 juli.

Beslutet skickas till

Utredare Oskar Johansson

Verksamhet upphandling: Upphandling@osthammar.se

Socialnämnden

Dnr SN-2021-2

4. Information från förvaltningen

Förslag till beslut

Socialnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information från förvaltningen, främst sektor omsorg, i aktuella frågor.

Extra samverkan

Protokoll fört vid Extra samverkan på Sektor omsorg 2021-06-30

Parter: Östhammars kommun, Lina Edlund, sektorchef
Östhammars kommun, Birgitta Kraft,
Östhammars kommun, Oskar Johansson, utredare

Kommunal, genom Torgny Bohlin

Plats och tid: Zoom kl. 11:15– 12:00

Mötesordförande:

Protokollförare: Lina Ahlén Svalbro, sektorsamordnare

Protokollsjusterare: För Östhammars kommun, Lina Edlund
För arbetstagarparterna, Torgny Bohlin

Förkortningar:

AG	Arbetsgivaren
AG-Förnamn	Arbetsgivarrepresentant, se deltagarlista
IFO	Individ- och familjeomsorg
VoO	Vård och omsorg
BoU	Barn och ungdom, sektion på IFO

Sekreterare	Justerare, arbetsgivare	Justerare, arbetstagarpart
-------------	----------------------------	-------------------------------

Extra samverkan

1 Val av justerare

Torgny Bohlin föreslås som justerare.

Ovanstående betyder att Torgny Bohlin väljs till justerare.

2 Avtal gällande servicetjänster

Vid årsskiftet löper nuvarande avtal gällande servicetjänster till brukare inom hemtjänst ut. Sektor omsorg föreslår att städning hos brukare inom hemtjänst plockas tillbaka från leverantör i samband med det. Arbetsgivaren har därför kallat till samverkan inför att förslaget går upp i nämnd 14 juli. Oskar Johansson, utredare, redogör för underlaget som bifogas som bilaga till protokollet (se bilaga).

Kommunal undrar om arbetsgivaren tittat på alternativ att ha en särskild städgrupp som jobbar kontorstid, om det är något som kan locka i och med att städning är en uppgift som många i personalen uttryckt att de inte vill ha. Arbetsgivaren svarar att schemalagningen inte är bestämd men att om beslut tas kommer enhetschefer få se över hur det kan genomföras på bästa sätt.

Kommunal undrar över städutrustning och städmaterial, om det är något arbetsgivaren diskuterat. Arbetsgivaren svarar att de praktiska frågorna inte diskuterats ännu utan att det finns en rutin i bakgrunden som kan gå att gå tillbaka till samt att omvärldsspaning på hur andra gör i så fall blir aktuellt.

Arbetsgivare tillägger att tidigare i år fick enhetscheferna inom hemtjänst i uppgift att berätta på arbetsplatsträff att avtalet gällande servicetjänster kommer att gå ut vid årsskiftet och att tjänsterna kanske tas tillbaka.

Kommunal har inget emot förslaget om att städningen lyfts tillbaka, utifrån de argument arbetsgivaren framför i underlaget, men vill trycka på vikten av implementering och delaktighet. Kommunal tillägger att det är viktigt att personal får vara med och ha synpunkter på hur arbetet i så fall ska genomföras.

Arbetsgivare och Kommunal är överens om att boka in genomförande av risk- och konsekvensanalys 24 september där arbetsgivare, facklig organisation och skyddsombud deltar.

Beslut enligt arbetsgivarens förslag. Frågan är därmed slutsamverkad.

Sekreterare	Justerare, arbetsgivare	Justerare, arbetstagarpart
-------------	----------------------------	-------------------------------

Extra samverkan

Vid protokollet

Lina Ahlén Svalbro

Justeras

För Östhammars kommun

För arbetstagarparter,
genom Kommunal

Lina Edlund

Torgny Bohlin

Sekreterare	Justerare, arbetsgivare	Justerare, arbetstagarpart
-------------	----------------------------	-------------------------------

Risk	Sanolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Åtgärd
tvätt brukare				
Tvättmaskinen går sönder (om den behöver användas)	2	4	8	
Om man använder bostadens tvättstuga blir man låst till dessa tider	4	4	16	
Manglig och strykning kan ej utföras	5	3	15	
Risk tvätt Personal				
Att brukarens tvättmaskin går sönder (om den behöver användas)	2	4	8	
Att bostadens tvättstuga gör det svårt att hitta tvättider som passar (om den behöver användas)	4	3	12	
Strykning kan innebära att måste avbryta och komma tillbaka	2	2	4	
Brist på personal (redan idag svårt att rekrytera och beräknas bli svårare)	4	4	16	Nyrekrytering och organisation i team
Hög belastning på planerare	5	4	20	Mer avsatt tid
Risk städning brukare				
Avsaknad av utrustning (större risk om man haft samhall och inte behövd städutrustning)	3	4	12	Kommunen tillhandahåller utrustning
Uteblivet städ vid prioritering	5	3	15	Städteam
Kontinuitet, problem med att få regelbunden städning	2	2	4	Rotera schema
Risk städning personal				
Risk för att jobba med starka kemikalier som brukaren köpt in (exempelvis Klorin)	2	2	4	Kravställ kemikalier
Oergonomisk utrustning (om brukaren står för detta)	4	3	12	Kravställ vilken utrustning som ska finnas
Avsaknad av utrustning (större risk om man haft samhall och inte behövd städutrustning)	4	2	8	Ingen städning utförs utan relevant utrustning

Mindre attraktiv arbetsgivare om personalen behöver städa	4	4	16	Personal som särskilt jobbar med städning. Nyrekrytering.
Brist på personal (redan idag svårt att rekrytera och beräknas bli svårare)	4	4	16	Nyrekrytering och organisation i team
Hög belastning på planerare	5	4	20	Mer avsatt tid
Risk matdistribution brukare				
Risk matdistribution personal				
Brist på personal (redan idag svårt att rekrytera och beräknas bli svårare)	4	4	16	Nyrekrytering och organisation i team
Risk inhandlin brukare				
Att det är svårt att få betallösningen att funka vid ny kund	4	2	8	Kontanter vid uppstart
Risk inhandlin personal				
Brist på personal (redan idag svårt att rekrytera och beräknas bli svårare)	4	4	16	Nyrekrytering och organisation i team

SERVICETJÄNSTER

ALTERNATIV FÖR UTFÖRANDET AV SERVICETJÄNSTER

Oskar Johansson

2021-05-31

Innehållsförteckning

1. Bakgrund.....	2
2. Metod.....	2
3. Analys.....	2
3.1 Fördelar med ett övertagande.....	2
3.1.1. IBIC.....	2
3.1.2. Färre möten för brukaren.....	3
3.2. Konsekvenser av ett övertagande.....	3
3.2.1. De berörda tjänsternas omfattning.....	3
3.2.2. Kostnadsökning.....	3
3.2.3. Mindre attraktiv arbetsgivare.....	4
3.3. Tvätt.....	4
3.4. Städning.....	4
3.5. Inköp.....	5
3.6. Matdistribution av tillagade matlådor.....	5
4. Slutsats.....	7

1. BAKGRUND

Sektor omsorg har inom hemtjänsten i egenregi upphandlat utförande av servicetjänster av nuvarande leverantör. Tjänsterna som utförs omfattar, tvätt, städning, inköp och matdistribution. Avtalet med nuvarande leverantör har förlängts två gånger och löper ut 2021-12-31. Inför att avtalet förlängdes genomfördes under 2019 en översyn över nuvarande leverantörs uppdrag. Syftet var att belysa hur utförandet av servicetjänster fungerar idag och vilka möjligheter det finns att återta utförandet av servicetjänsterna till hemtjänsten i egenregi.

Efter en begäran från socialnämnden har det nu tagits fram en utredning över de alternativ som finns när avtalet löper ut. Syftet har varit att undersöka fördelar och konsekvenser av ett övertagande av utförandet av servicetjänsterna till kommunens hemtjänst. För att göra detta har förutsättningarna undersökts för respektive servicetjänst.

2. METOD

För att undersöka förutsättningarna för ett övertagande till egenregi har samtal förts med flera delar av sektor omsorg. Detta har främst varit representanter för hemtjänst och bistånd. Samtal har också förts med måltidsenheten, nuvarande leverantör och AME. Flertalet uppgifter har också via mejl begärts in från verksamheterna.

Nuvarande leverantör har kontaktats för att få in uppgifter om hur verksamheten bedrivs idag. AME har kontaktats för att diskutera deras möjligheter att överta transporter. Hemtjänsten har bistått med bedömningar för hur förutsättningarna i verksamheten ser ut för ett övertagande. Måltidsenheten har bistått med kunskap och om krav på leveranser och tidigare erfarenheter. Bistånd har varit behjälpliga med kunskap om beslut och processer. Sammantaget bygger utredningen alltså till stor del på information från kommunen och den upphandlade utföraren.

3. ANALYS

3.1 Fördelar med ett övertagande

3.1.1. IBIC

Den huvudsakliga vinsten med en övergång till egenregin är att det möjliggör att arbeta med IBIC. Socialförvaltningen ska enligt beslut jobba med IBIC (individens behov i centrum). Utförandet av servicetjänster fungerar idag inte enligt modellen eftersom att nuvarande leverantörs uppdrag är begränsat till att utföra tjänsten. Med omvårdnadspersonal som utför servicetjänsterna skulle det istället gå att utföra insatserna i samspel med brukaren. Personalen skulle kunna stötta brukaren

att själv vara delaktig i utförandet efter förmåga. Således skulle en övergång till egen regi innebära fördelen att stärka arbetet med IBIC.

3.1.2. Färre möten för brukaren

Genom att låta hemtjänsten utföra alla servicetjänster behöver brukaren bara möta en aktör. Genom att hemtjänsten också utför servicetjänsterna kan besöken med hemtjänsten bli längre och personalen får möjlighet att under samma besök utföra både omvårdnadsinsatser och servicetjänster. Således leder en förändring till färre men längre besök. Det är rimligt att anta att färre besök kommer leda till att brukaren kommer möta färre personer. Detta skapar en trygghet för brukarna och kan leda till bättre relationer mellan hemtjänst och brukare.

3.2. Konsekvenser av ett övertagande

3.2.1. De berörda tjänsternas omfattning

För att bilda sig en uppfattning kring hur många tjänster som kan vara aktuellt att utvidga egen regi med vid ett övertagande så har en kartläggning utförts baserad på dialog med nuvarande leverantör. Antalet tjänster är inte direkt överförbart till egen regis behov då leverantören erbjuder individer med funktionsvariationer anställning och vissa av dessa behöver vägledning. Dessutom bör vissa effektivitetsvinster uppstå då arbetet utförs av egen personal då de utför andra insatser åt brukaren.

Antal tjänster inom respektive servicetjänst

Städning	Tvätt	Matdistributi on	Inköp	Administra tion	Vikarier
8 st. heltider 5 dagar i veckan	8 st. heltider 5 dagar i veckan	6 st. heltider 3 dagar i veckan	2 st. heltider 5 dagar i veckan	3 st. heltider 5 dagar i veckan	4 st. semestervikarier

3.2.2. Kostnadsökning

Kostnaden vid ett övertagande av samtliga servicetjänster har tidigare beräknats öka med 672 192 kr eller till 1 376 115 kr i faktisk fördyring om underskottet för egenregin tas med i kostnaden. Kostnaden för utförande av hemtjänsten beräknades i översynen som gjordes 2019 till 3 902 834 kr (4 606 757 kr faktisk kostnad). Detta kan jämföras med kostnaden för nuvarande leverantörs insatser om 3 230 642 kr som togs fram i samma översyn. I beräkningen antogs att kostnaden för matdistributionen skulle bli densamma eftersom den inte kunde beräknas.

I beräkningen som utfördes 2019 användes schablontiderna för insatserna. I detta ingår inte tiden för resorna. Detta resulterar i att den faktiska kostnaden kan vara betydligt större. Detta får störst effekt på inköp som medför mycket extra restid. Ansvariga chefer inom hemtjänst och bistånd har gjort en grov uppskattning om att den faktiska tiden för inköp uppgår till mellan 60 och 90 minuter och detta skulle innebära att den faktiska kostnaden i verkligheten är minst dubbelt så stor. Detta kan innebära att kostnaden för inköp mer än fördubblas vid ett övertagande.

3.2.3. Mindre attraktiv arbetsgivare

I samband med översynen genomfördes samtal med delar av omvårdnadspersonalen där en majoritet var negativa till förändringen att också behöva utföra servicetjänsterna. Risker utifrån detta är att omvårdnadspersonalen känner att kommunen blir en mindre attraktiv arbetsgivare vilket kan göra det svårare att rekrytera och behålla personal.

3.3. Tvätt

Möjligheten att börja utföra tvätt i egenregi på samma sätt som leverantören utfört uppdraget begränsas av att det saknas en lämplig anläggning för detta i kommunen. Således behöver det antingen byggas upp en sådan anläggning eller att brukarens egen tvättmaskin samt utrustning för att strykning och mangling används. Kvalitén på brukarnas tvättmaskiner och utrustning varierar vilket gör det svårbedömt hur lång tid en tvätt tar vilket försvårar biståndsbedömningen. I de fall tvättmöjligheterna finns i en tvättstuga skapar detta svårigheter med planeringen eftersom den vanligen ska bokas och den bokade tiden ska passa hemtjänstpersonalens arbetsschema.

3.4. Städning

Städning är den insats som förväntas vara enklast att överta i egenregi eftersom den kräver enklare utrustning och rutiner. Däremot är insatsen tidskrävande. Om städningen utförs av en kontaktperson kan relationen mellan brukare och kontaktpersonen stärkas. Detta skapar möjlighet för den som städar att öka kännedomen om brukarens personliga önskemål. Genom en stärkt relation till hemtjänsten kan brukaren uppleva tryggare hjälp och högre kvalitet. Här är det viktigt att understryka behovet av att ge brukaren mer tid med samma hemtjänstpersonal och att undvika att uppgiften fördelas på fler än nödvändigt för att kunna uppnå dessa fördelar.

En risk som finns är att vid prioriteringsbehov kommer städningen vara det första som prioriteras bort eftersom det är den insats som är minst akut. Således riskerar ett övertagande att städningen ibland hoppas över när hemtjänsten har mycket att göra och inte hinner med. En lösning på detta kan vara att ha ett särskilt städteam som huvudsakligen jobbar med städning. Denna lösningar liknar nuvarande

leverantörs modell och medför därför inte att antalet personer som träffar brukaren minskar. Den fördel som fortfarande skulle kunna uppnås med ett städteam är att det är lättare att implementera ett arbete i enlighet med IBIC.

Fördelen med ett övertagande av städningen är att den helt utförs i hemmet och därmed har goda förutsättningar att involvera brukaren i att städa efter egen förmåga. Att brukare får hjälp efter förmåga och involveras i utförandet av hjälpen utgör grunden i IBIC.

3.5. Inköp

Inköp kan, om tjänsten överförs till egenregi, hanteras på olika sätt. Oavsett lösning krävs goda rutiner och rätt utrustning för att kylkedjan ska fungera. Ett annat alternativ är att handla upp uppdraget på en extern marknad. Att låta hemtjänsten göra inköpen inom ordinarie verksamhet på nuvarande sätt är en ineffektiv process som behöver ses över vid en övergång av uppdraget.

Ett stort antal kommuner har gått över till digitala inköp. Ofta fungerar det så att brukaren själv eller med hjälp från hemtjänsten beställer sin mat via en surfplatta. Maten väljs från en webbutik på samma sätt som man kan handla övriga varor över nätet. Där betalas maten med betalkort eller mot faktura och butiken plockar maten. Ofta levererar butiken även maten till dörren. Detta medför flera fördelar, bland annat att brukaren får se det aktuella utbudet vid beställningen.

Vid en snabb undersökning erbjuder minst två butiker (inom olika butikskedjor) i kommunen beställning digitalt för avhämtning i butik. Denna möjlighet finns dock inte på alla orter. Det gör att hänsyn behöver tas till logistik vid distribution av matkassar från butiker.

Idag bistår nuvarande leverantör brukaren med uppackning av varorna. Hemtjänsten måste vara på plats för att öppna dörren i de fall brukaren saknar förmåga att själv öppna dörren. Det skrivs handlingslistor på papper av brukaren själv. I de flesta fall får personen stöd av hemtjänsten med att göra detta. Vid behov hjälper hemtjänsten till med att kolla vilka varor som behöver fyllas på.

Att övergå till digitala inköp kräver vissa justeringar av processen samt viss teknisk utrustning. För att skapa utrymme för en övergång till ett system med digitala inköp förordas att inhandling upphandlas med reservationen för att kommunen förbehåller sig rätten att omförhandla villkoren för att övergå till digitala inköp.

3.6. Matdistribution av tillagade matlådor

För att uppnå de fördelar som följer av en övergång till egenregi bedöms att verksamheten behöver integreras i det övriga arbetet inom hemtjänsten. Genom en sådan förändring kan antalet personer som den genomsnittlige brukaren möter minska.

För att kylkedjan ska fungera krävs att maten levereras från köket till respektive hemtjänstlokal i kylvagnar. Maten förvaras sedan i dessa kylvagnar till hemtjänstpersonalen hämtar matlådorna. Därefter returneras vagnarna i samband med nästa leverans så de roterar i ett "kretslopp". Dessa kylvagnar fungerar som rullande kylskåp. Idag finns det ett antal kylvagnar men detta antal behöver utökas för att klara behovet. Ansvarig chef för måltidsenheten bedömer att det krävs ca 10 kylvagnar för att täcka behovet. Anskaffningskostnaden uppskattas till ca 250 000 till 300 000 kr.

Kyllådorna behöver förvaras i hemtjänstlokalerna, här har en diskussion förts med ansvarig verksamhetschef samt en av enhetscheferna i hemtjänsten. Verksamhetschefens bedömning är att plats saknas på fyra av fem boende. På Parkvägen bedöms det finnas förrådsutrymme som kan användas för att förvara dessa kylvagnar. Övriga lokaler beskrivs sakna utrymmen för att förvara vagnarna. Kylvagnarna har en relativt hög ljudvolym som gör att de kan vara störande att förvara nära där man jobbar. Köken på boendena kan uteslutas som förvaringsplats eftersom på grund av hygienregler inte möjliggör att hemtjänstpersonalen har tillträde. Dessa två anledningar försvårar förvaringen.

I dagsläget har korridorer används för att förvara den vagn som redan används men här har det uppmärksammats att detta troligen inte är förenat med rådande brandskyddsregler. Således är verksamhetschefens bedömning att en kostsam ombyggnation krävs för att fler vagnar ska kunna förvaras i enlighet med rådande brandskyddsregler.

För leveranserna från Frösåkerskolan till respektive hemtjänstlokal är AME en aktör inom kommunen som går att använda. AME har uttryckt ett tydligt intresse för uppdraget och beräknat priset för detta till ca 8 000 kr per vecka. Detta innebär att årskostnaden blir ca 416 000 kr ($8\,000 \cdot 52$). Detta kan jämföras med att totalkostnaden för nuvarande leverantör 2019 var 196 637 kr. Således framgår tydligare att en övergång skulle innebära en fördyring eftersom att endast delar av resan ger över den dubbla kostnaden mot det befintliga avtalet.

Vidare krävs också inköp av kylväskor/kyllådor i frigolit eller likande. Dessa lådor kan vara av enklare typ och kyler med hjälp av en större kylklamp. Här använder nuvarande leverantör idag frigolitlådor och kylblock/ kylklampar. Dessa lastas sedan i en skåpbil för leverans till brukaren. De förfogar över tre bilar och vanligen används tre lådor per bil men vid storhelger används upp till fyra lådor per bil. Detta innebär att de totalt har köpt in tolv lådor. De har också termometrar i varje bil som används för att kontrollera temperaturen, således har de köpt in tre termometrar.

Kylblock är särskilt anpassade för de lådor de använder och förvaras i en frysbox när det inte används. De har 18 kylblock, där de vanligen använder nio åt gången och tolv som ligger på kylning så att de kan roteras.

Kostnaden för utrustning var 2018 följande (exklusive moms)

Produkt	Kyllåda	Kylklampar	Termometrar
Kostnad per st.	2 470 kr	999 kr	850 kr
Antal	12	18	3
Totalkostnad/ produkt	29 664 kr	17 982 kr	2 550 kr

Totalt uppgår kostnaden alltså till 50 192 kr. Denna kostnad beror på hur verksamheten ska organiseras och därmed hur mycket utrustning som behövs. Det kan däremot konstateras att kostnaden för utrustningen är en mindre del av den totala kostnaden. Till detta kan det tillkomma kostnader för frysar för förvaring av kylblocken.

Nuvarande leverantör använder skåpbilar vid leveransen och detta krävs då flera lådor transporteras samtidigt. Vid ett eventuellt övertagande till hemtjänsten bedöms det mest lämpligt att integrera leveranserna i den ordinarie hemtjänsten och således kommer endast ett mindre antal lådor transporteras samtidigt. Således bedöms kommunens bilar fungera för leveranserna. Det behöver också tas fram en plan för hur leveranser ska kunna ske dit personalen vanligen går eller cyklar, antingen genom mindre bärbara lådor används eller att sträckan körs med bil.

Diskussioner har förts med ansvarig chef för måltidsenheten om hur de leveranser som utförs idag av hemtjänst samt hur det tidigare funderade innan upphandlingen. Ansvarig chef framhåller att det tidigare fanns brister i arbetet när det utfördes av hemtjänsten och att de missar lådor eller att de tar fel lådor. Samma sak gäller också idag för de leveranser som utförs av hemtjänsten till brukare som behöver extra stöd. Det antas således att en övergång till hemtjänsten kommer medföra en sämre leveranssäkerhet.

Sammantaget kan konstateras att en övergång till egenregi skulle innebära en sänkning av kvaliteten där den nuvarande leveranssäkerheten skulle minska och istället leda till en mindre professionell hantering där det går att vänta sig fler avvikelser. Investeringskostnaden för att byta system bedöms hög och den löpande kostnaden bedöms som betydligt högre.

4. SLUTSATS

Eftersom kommunen saknar en egen tvättanläggning och att använda brukarens egen utrustning bedöms ineffektivt föreslås att tjänsten fortsatt upphandlas.

Städningen är den servicetjänst som kräver störst tidsåtgång av de undersökta tjänsterna. Städning skapar möjligheter att efter förmåga involvera brukaren i arbetet för att på så sätt i ökad utsträckning kunna arbeta i enlighet med IBIC. Det är angeläget att förändring av denna typ genomförs i nära samarbete med hemtjänstpersonalen så att övergången blir bra och missnöje minimeras och hanteras för både brukare och hemtjänstpersonal. Städning bedöms ha god möjlighet att integreras i ordinarie hemtjänst. Slutsatsen grundar sig på att vikten av att använda IBIC samt ambitionen att minska antalet personer som brukaren möter i sitt hem.

För matdistributionen bedöms att kostnaden på ombyggnation blir för höga om en övergång skulle ske. Vidare överstiger kostnaden för leveranser med AME tydligt den nuvarande kostnaden. Det bedöms också att kylkedjan gör det svårt att hantera distributionen inom hemtjänsten. Insatsen medför liten kontakt med brukaren men en desto större logistisk utmaning. Insatsen utförs endast en kortare tid i hemmet och möjligheten att involvera brukaren i insatsen är begränsad. Det bedöms att en extern utförare har större möjligheter att genomföra samordnade leveranser än hemtjänsten och därmed blir insatsen mer säker gällande såväl kylkedja som leveranstider. Sammantaget bedöms att kommunen bör fortsatt upphandla tjänsten.

För inköp bedöms att tjänsten bör upphandlas med en reservation för att digitala inköp kan införas under avtalsperioden. Det nuvarande systemet med inhandlingslistor på papper framstår som otidsenligt och skulle kunna digitaliseras för att ge ökade möjligheter att hemifrån välja exakt vilken vara som önskas.

Skapandet av arbetstillfällen för människor som står längre från arbetsmarknaden fyller en viktig funktion. Det föreslås därför att tvätt, inköp och matdistribution upphandlas med en reservation till förmån med aktörer som har ett socialt syfte.